Ч. 249 — Неділя 6 (18) падолиста 1894. — Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложеньм оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої" і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Народно-церковне сьвято.

Двох попередних неділь, т. є. дня 4 і 11 с. м. радив у Є. Ексц. Впреосв. Митрополита значний кружок Русинів львівских, як духовник так і сьвітских над справою обходженя 300-літного ювилею Униї Берестейскої і вибрали комітет, котрий має заняти ся уложеньм програми сего торжества і в тій цїли перестудіювали многі надіслані вже проекти. В склад сего комітету під проводом Є. Ексц. Впреосв. Митрополита війшли: Впр. о. митрат М. Сінгалевич, яко предсідатель; Впр. о. митрат А. Білецкий і Вп. др. І. Шараневич яко містопредсідателї; Впр. о. Т. Пюрко, Всч. оо. С. Юрик, Р. Яцковский і В. Навроцкий яко секретарі; а яко члени пп.: пос. Ол. Барвіньский, о. др. Бартошевский, о. кр. Бачиньский, рад. Т. Бережницкий, о. А. Василевский, пос. А. Вахнянин, рад. С. Гаврışкевич, о. М. Ганкевич, др. Кл. Ганкевич, о. Е. Гузар, о. др. Й. Делькевич, рад. Дроздовский, Л. Ковальский, о. др. Комарницкий, о. др. Й. Левицкий, інспектор Ів. Левицкий, о. О. Лепкий, проф. Б. Мариняк, о. Т. Павликів, о. пралат А. Петрушевич, о. др. К. Сарницкий, М. Сембратович, М. Спожарский, о. А. Тороньский, о. прал. Л. Туркевич, директор Е. Харкевич і др. Ст. Федак.

О сім народно-церковнім сьвяті пише *Душпастир* як слїдує:

„Кому не мила память хвиль нашої старини-бувальщини? Недобрий то син і донька лукава, що не хотять згадувати про заслуги вітця, матери: не добрі то внуки, що не поминають добрих діл своїх предків; не добрим був би той нарід, що не дорожив би сьвітлїйшими хвилями минувших днів свого історичного житя. Лежить прецінь у відсьвіжуваню сьвітлої минувшости велика сила ідей, котрі, переходячи у сьвідомість нового живучого поколїня, можуть і в нім зродити дїла давно проминувші. Історня учителька житя! Чи-ж не ся то мисль одушевляє культурні народи, коли рік-річно обходять память своїх знаменитих мужів, коли уряджують ювілейні річниці заснованя виднїйших, заслужених в народі товариств, коли величавими торжествами відсьвіжують в собі згадку на столїтні, тисячлїтні і т. д. роковини збувших ся в їх житю історичних подій?!

А вжеж на найвдячнїйшу згадку заслугують передовсім такі хвилі з народної бувальщини, котрі своїм виступом дали цїлим будучим вікам якийсь новий зворот, якийсь величавійший напрям в житю-бутю народу. Хвилї епохальні в минувшинї, приведені на память живучій ґенерациї внїшним величавим народним торжеством, вливають сильну струю житя в народний орґанїзм, підносять сьвідомість колишної слави і могучости в масах люду, розбуджують любов до своєї історії, викликують запал до наслїдуваня великих дїл великих предків, підносять енерґію до борби в теперішности, додають надії на лїпшу будучність. Хвиль таких епохальних не брак і нашій бувальщинї.

Такі події, котрі в широке своє русло обняли колись не лиш все житє нашого народу руского, але бистротечними своїми водами прорізували також нутро і можних сусідів Польщі та Росиї, а шумом своїх катарактів долітали аж ген в далекую Рому та Візантию, такі події, як порішене лютої борби дуалїзму славяньского, як лучене ся народу і церкви будь з цареславієм, будь з католицким християньством, такі події як унїя Флєрентийска а передовсім Берестейска — се справді величава материя, богата змістом і формою, могуча силою і духом, до найсьвітлїйших празників народних і церковних. — То не частина народу, то не частина краю, то не частина церкви болїла і радувала ся, завмирала і віджевала, упадала і воскресала — то цїла суспільність рішала судьби найвисші свого житя — і вічности! Яка-ж сила внутрішна криєсь у відновленю таких моментів нашої бувальщини у сьвідомости живучих синів уступивших з театру сьвітового батьків наших?! Відносини так внутрішні як і внїшні нашого народу, нашої церкви не так дуже далеко відбігли від долї і недолї віків минувших, щоби не було інтересу порозуміти тепер живучим з дїл давно минувших, які для нас путь, істина, живот, щоби теперішним показати на дїлах предків, які мисли, які ідеї, які дїла наповнили їх грудь і серце, щоби лучність навязати з тим, що колись було красне, добре, сильне, славне, користне.

Тому то не таїмо великої радости, яка наповняє всїх синів нашої церкви і народу на вість, що наші Князї Церкви повзяли величаву гадку обходити торжественно в будучім роцї тристалїтні роковини Унїї Берестейскої. Се справді було велике сьвято церковне — но рівночасно і велике сьвято народне! — Що се було великим сьвятом нашої Церкви, доказувати було би злишним — Унїя Берестейска обновила прецінь дїло св. Володимира, она вляла в закостенїлий орґанїзм нашої церкви улетївше з неї житє Христове, она покликала за правду і віру нових неустрашимих борців, мучеників, она стала ся жерелом-материєю того

---

2)

БЕЗ ВИХОДУ.

З польского. — Т. Любича.

(Дальше).

Тимчасом минали години, сумрак замінив ся зовсім у темноту, презес при сьвітлї сірника глянув на годинник.

— Годї! вже одинайцята! Менї й на думку не прийшло би, що вже так пізно; але то так мило балакати з дорогими серцю і любувати ся холодом вечірним по такій спеці, як нинї була! Правда, Сташку? Але я тебе питаю ся, а ти перший мусиш бути втомлений, здороженйй і сонний.... Підемо спати, правда, пане Адольфе? Ганя встає рано і для неї нездорово так довго сидїти....

Всї встали. Сташко підбіг і подав вуйкови руку.

— Ти знаєш, добрий хлопче, що я маю ревматизм! Спасибі тобі.... Знаєш що, висилають мене доктори до Теплиць і то конечно ще сего року. Може бути, що й вибере ся, але хиба вже аж під осїнь, коли сам лишень остану ся....

Війшли до сїний.

— Не гнївай ся, Стасю, що не відведу тебе на гору, з моєю ногою трудно менї ходити по сходах.... Пане Адольфе дорогий, я вас уже вчера перепросив....

— Але-ж вуйку любий, як жеж можна так.... атже я ту, як дома. Добраніч! — і сердечно поцїлував єго в руку.

Піднявши голову, побачив Адольфа в хвили, як малу ручку Ґані притискав до уст; на єї блїдім личку пашів румянець. Сташко відвернув нараз очи і завагав ся, заким скоро, захриплим голосом кинув своячці слово „добраніч".

Старий Матвій ждав уже з запаленою сьвічкою.

— Панове тепер на гору? — спитав.

— Нї, Матвію — відповів Сташко тихо. — Мене болить голова і мушу хвилинку перейти ся.... Скажіть менї лише, котра моя комната, а я сам найду.

— Та, що звичайно, коло білярду.

— То добре, Матвію, тілько прошу, не замикайте бічних дверий!

І в хвили, коли презес з Ганею переходив до своїх комнат, він тихо висунув ся до города.

Ніч була темна. Сташко ішов скорим кроком, обминав кльомби огородові і входив в тернисті закрути шпалеру. Рінь скрипіла під єго ногами, а рукою що хвилї знимав капелюх, щоби холод остудив розпалене чоло. Всї чувства, котрі підчас кількох минувших годин давив під маскою байдужної розмови, тепер відізвали ся в нім з цїлої сили. Ішов скоро, мов би якийсь непоборимий намір наганяв єго

Нараз против себе побачив сьвітло з циґара. Очи, освоєні з темнотою, могли замітити високу стать, що підходила щораз близше до него. То Адольф....

В одній хвили станув Сташко біля него.

— Добре, що стрічаю тебе — сказав коротко — маємо з собою дещо поговорити.

— Знаю і длятого я глядав тебе.

Голос Адольфа дзвенів глухо, недопалене циґаро впало на землю.

Станули. Хоч поміж ними стояла нічна темнота, кождий з них чув на собі маґнетизм погляду другого. Мабуть у грудях їх бурили ся прерiжні чувства, бо уста не легко могли здобути ся на перше слово.

— Поясни менї — промовив вкінци Адольф голосом, котрому старав ся надати певність і силу — яким правом, після якої засади (бо ти, думаю, чоловік з засадами через цїле житє) удав ти, що мене не пізнаєш, і то при моїм тестю і при моїй судженій?

— Зборонюю тобі і згадувати сї імена — переймив Сташко мову гордо — они від сеї хвилї не живуть для тебе! Богу дякувати, що я ще в час приїхав.... Я тебе радше спитаю, яким правом ти, чоловік зганьблений, відважив ся внести ганьбу під дах моєї родини?

Адольф мовчав, лише чути було тяжкий віддих, від котрого єго груди нерівно підимали ся, а в них мабуть кипіла борба, що єї

католицкого духа, котрий перетревав віки і нинї наші оживляє серця. А що би було з нами — коли би не повстала була Унія Берестейска?!

Що однак память Унії берестейскої повинна бути сьвятом всенародним, вистане пригадати собі живо тую правду, чим для кождого народу єсть Церков католицка, котру саму одну установила рука Божа допозиторкою правдивої цивілїзації так, що кожда народність віддаляючись від неї тим самим віддаляє ся від жерела житя і огнища сьвітла. — Сеж Унія Берестейска зблизила і злучила нашу церков і наш нарід з тим житєм, з тим сьвітлом, визволила нас з під здирства висланників цар-городских, котрі в наївній Руси виділи лиш овечку до стриженя але не до пасеня, стрясла з нашого тїла кайдани всхідного квієтизму, і гнетучого цезаропапізму, а отворила церкві і народови брами житя Божого і культури західної. Якже не має нам бути дорогою памятка на таку хвилю нашої минувшини?!

Достойно отже і праведно єсть, щоби ми повитали з одушевленєм величаві замисли наших Князїв Церкви, а не вдоволяючись самим одушевленєм, причинили ся по змогам наших сил до здїйстненя як найсьвітлїйшим способом сего великого народно-церковного празника. Цїль єго висока, далекосягаюча. Розбуджена ідея, нероздїльна від такого всенародного сьвята, відізвесь красним, могучим відгомоном аж ген у братів наших за кордоном — і пригадає їм, що дїло нами празноване єсть і їх дїлом, хоч они нинї пригнетені ворожим віддихом царославія, не в силї прилучити ся чинно до нашої радости. Весь нарід наш віджиє на дусї, пригадуючи собі дїла предків, ложені в обороні правди і віри, а дух тої удїлить ся й тим, котрі в тяжкій борбі з схізмою єго утратили або близькими суть єго утраченя. Голос молитви цїлої нашої церкви і частинки нашого народу, доховавшого щасливо завіщане Берестейских Отців, може виблагає у Милосердного Пастиря нових Рутских, Смотрицких, а передовсїм Йосафатів, котрі би з сьв. Єго помочию схотїли і зуміли всю Русь ущасливити єдностию віри і любови, передовсїм для цїлий надприродних, Божих, опісля же а радше тим самим і єдностию любовного стремленя до того, що кождому народови і в природних єго цїлях єсть добре, пожиточне, конечне. *„Да вси едино будут“.*

Статию сю, одушевлену любовю для нашої католицко-християньскої віри і любовю для нашого народу, написав Вп. о. Пл. Филяс, монах Чина Сьв. Василия Великого.

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати панів присьвятив президент Палати гр. Травтмансдорф згадку помершому Архікнязеви Вільгельмови і цареви Александрови III. Відтак вела ся дебата над законом о продажи на рати. По довшій дебатї, в котрій брали участь мінїстри Шенборн і Бакегем відослано §§. 6 і 7 знову до комисиї. З польских членів Палати не було нїкого на початку засїданя.

Після Fremdenblatt-у відбуде ся завтра знову конференция з мужами довіря клюбів парляментарних а в конференциї возьме участь також один із членів руского клюбу.

У мінїстра ґр. Вурмбранда відбула ся вчера конференция в справі проекту закона промислового. В конференциї сїй взяли участь також посли: Вайґель, Соколовский, Рутовский, Залеский і Пастор. В проектї закона увзглядненo бажанє кравцїв, щоби маґазинам з готовою одежию заказано шити одїж після браної з когось міри.

В похоронї царя Александра III. беруть участь слїдуючі заграничні королї і князї: Даньский король Християн IX., король грецкий Юрий I., король сербский Александер I., Найдост. Архікн. Кароль Людвик, кн. Генрих пруский з женою, кн. Неаполю, кн. Спарти, румуньский наслїдник престола кн. Фердинанд, князь і княгиня Валїї, кн. Евгенїй шведский, кн. Йорк, кн. Фридрих Август саский, кн. Людвик баварский, вел кн. Фридрих Франц III. мекленбурґско-шверинський з женою, кн. Вільгельм баденьский з женою, кн. Вальдемар даньский.

Зараз по похоронї царя має бути оголошена велика амнестия для полїтичних виновників і наступлять зміни в правительстві. В Петербурзї уважають яко річ певну, що мінїстер справ внутрішних Дурново і варшавский ґен.-ґубернатор уступлять з своїх посад і підуть у відставку. Яко характеристику поступованя царя Николая II. зазначують факт, що він іменував своїх дотеперішних ад'ютантів флїґель-ад'ютантами, отже не хотів окружати ся новими людьми. Підносять також і то, що цар держить здалека від себе Побідоносцева і вел. кн. Михайла, котрий має бути репрезентантом консервативної партиї.

Після півурядових вістий відповіло нїмецке правительство хіньскому послови, що не може посередничити межи Хіною а Япаном, хиба аж тогди, коли-б і Японцї о то просили. Правительство японьске однакож аж тогди готове буде приступити до переговорів, коли войска японьскі станугь в Пекінї.

Новинки.

Львів дня 17 падолиста.

— Президентом Буковини імєнований дотеперішний управитель сего краю ґр. Леопольд Ґоес.

— Доповняючий вибір члена Ради пов. в Калуши з більших посїлостий відбуде ся дня 20 грудня.

— Кадетска школа у Львові. Справу сеї школи буде сими днями розбирати Рада міска. Секция фінансова маґістрату поставила вже внесеня в тій справі такі: Місто приймає субвенцию, признану соймом в р. 1892 і годить ся на всї услівя, поставлені Соймом, лише не годить ся удержувати будинки власним коштом в добрім станї. Громада міста Львова дає на кадетску школу ґрунт і кредит 130.000 зр. Правительство має місту давати пятипроцентову провізию від капіталу і від вартости ґрунту, та увільнити будинки на 25 лїт від податку. Будинки закладу мають бути власностию громади і краю. В закладї мають бути заведені оба краєві язики: руский і польский, яко обовязкові предмети наукові. До закладу будуть приймати ся передовсїм ученики з нашого краю.

— Загальні збори львівского „Бояна“ відбудуть ся 20 с. м. о 5 годинї пополудни в Руской Бесїдї..

— Руска Бесїда в Чернівцях мала сьваткувати свій 25-лїтний ювілей дня 19 с. м., однак тепер рішила відложити его на пізнїйше.

— Продаж річних білєтів до їзди ц. к. зелїзницями державними поручено бюрови інформацийному ц. к. зелїзниць державних у Львові при улици Третього Мая в готелю „Імперияль“ і там, а не як до тепер в ц. к. Дирекциї руху у Львові, можна купувати тї білєти.

— Дивний пожар. В Петрівцях над Серетом на фільварку Єронима Лодиньского згоріло шість стирт збіжа. Стирти були величені, бо по десять сяжнїв довгі. Огонь гревав 12 годин, а помочи майже не було. А мимо того будинки, як стодоли, шпихлїр, стайня, котрі від стирт стояли лише на кільканайцять кроків, від такого величезного огню не заняли ся. Пішло се з того, що

не хотів нїяк виявити, а з цїлої сили придавлював.

— Відповім тобі, але не ту — сказав вкінци тихо і, здавалось спокійно. — Звертаю твою увагу на се, що ся гущавина в огородї серед темної ночи, то невідповідне місце на таку розмову, як наша....

— Ти розважний.... як звичайно.... добре кажеш.... — Сташко говорив з легким глумом. — Я не маю нїчо против того, можемо піти у комнату. Моя комната на самотї.... нїяке недіскретне ухо не почує нас звідтам.... Прошу....

Ішли коло себе мовчки і коли виходили з темних алей шпалеру, сходячий місяць викочував свій червоний круг понад густі каштани і ярко осьвічував тих двох гарних, а так неподібних молодцїв. Біле, широке чоло Сташка сьвідчило на вид про спокій, лише легко стягнені брови надавали чертам єго суворий вигляд певної постанови. Адольф ішов біля него, на вид також спокійний, але рука єго що хвилї нервово пересувала ся по чолї, а коли очи, звернені наперед себе, підніс раз до місяця, здавало ся, що горіла в них якась луна огниста.... А може то лише червоний місяць так відбив ся....

Тихим кроком вийшли отвертими бічними дверми палати, перейшли сходи і слабо осьвітленим коритарем удали ся оба до довгих гостинних комнат. На порозї своєї комнати Сташко станув, впустив гостя наперед, відтак засьвітив сьвічку, поставив єї на столї а сам чемно вказав Адольфови фотель і усїв собі також. Ще оба мовчали. Сташко добув пушку з циґарами і як кождий господар у сьвітї, подав Адольфови. Хто би їх не знав, міг би подумати, що то два приятелї засїли до довгої, довірочної, сердечної розмови.

Стискаючи нервово в пальцях виняте перед хвилею циґаро підніс вкінци Адольф очи на Сташка, котрий закурив своє циґаро і немов ждав, заки той відізве ся.

— Перед хвилею — говорив дуже по малу та вдивляв ся в лице противника, як коли-б хотів змірити єго глубоку і певну постанову — сказав ти слова, котрих відкликаня або змазаня небавом зажадаю.... Коли я придавив перший порив обуреня і справедливої образи, коли я вислухав їх мовчки, то лиш для того, що хочу, що мушу їх спокійно відперти....

— Не дивую ся, що слів моїх вислухав ти мовчки і не вважаю того нїяким геройством — в голосї Сташка чути було легкий глум — такі слова з уст моїх не повинні бути для тебе несподїванкою, они занадто оправдані, сам знаєш то найлучше....

Адольф закусив губи.

— Не знаю, Сташку, чи то безоглядно благородно — відповів голосом, в котрім чути було здавлювану нагальність — робити закиди чоловікови, про долю котрого і характер тепер не знаєш нїчого.

— Як то не знаю нїчого? — Сташко дивив ся згірдно на противника — як то? чи я сам не був сьвідком твої легкодушности, підлости?...

Адольф затремтїв і випростував ся у фотели; однак ще запанував над собою і простягненою рукою не мов хотів перебити мову Сташкови.

— Позволь менї докінчити, заким перестану... Бачиш сам, що менї годї спокійно говорити, і зажди зі своїм осудом, поки я скажу своє.... Отже я хочу тебе спитати ся, чи то зовсїм справедливо і благородно, чоловікови, котрого не бачив ти цїлих десять лїт, про котрого пізнїйше поведене, значить, і моральне, ти нїчого не знаєш, при першій стрічи кидати в очи соромні спомини і неславити єго, не пересьвідчивши ся, чи сорому свого не змив віддавна без слїду....

— Таких пороків не змиває ся без слїду....

— Так кажеш? Отже твоя засада така, що нема регабілїтациї для людий, котрі зблудили і хотять свій блуд направити?

— На сповіди єсть, але сьвіт не прощає!

— Отже всїм таким, що раз зблудили....

— Я говорю про блуди, що неславлять честь на віки...

— На віки!! Отже всїм таким в засадї замикаєш дорогу поправи, замикаєш цїлу будучину? Се-ж убійство моральне!

— Хто говорить про будучину.... десь.... поміж чужими людьми.... сьвіт широкий.... Уважай лише, що для таких замкнений на завсїгди вступ до родини чесної, не знеславленої!

— Як ти гордо се говориш!

— Вільно менї бути гордим! В моїм родї не було підлих і не буде, поки я жию!

— Сташку, рахуй ся зі словами! — Шту-

не було ані троха вітру і огонь не розходив ся на боки.

— **Найгрубша книга на сьвіті.** Вашинґтоньский сенат одержав недавно від держави Альбанї величезну книгу-просьбу. Та книга груба на метер і 2 дециметри, має 6000 карток і важить близько десять сотнарів. Кромі самої просьби, котру писали десять літ, є в тій книзї 45.000 підписів. Нехай собі тепер американьскі сенатори читають ту книжочку.

—**З далекої півночи,** бо аж з глубокої Сибіри, пише один щирий Українець і поет наш Павло Граб (прибране іму) в числі 21-ім *Зорі*, як яму там серед дикої, суворої та безплодної природи тужно за своєю ріднею та за своєю Україною. Так тужити може лише щира горяча душа, над котрою доля знущала ся, відобравши їй все дороге та рідне. У тій самоті і тузї душа его иноді стрепене ся, почувши рідну українську пісню і мову. І от що ми довідуємо ся з письма Українця на Сибіри на доказ, що слова Тараса „Наша пісня, наша дума не вмре не загине!“ по віки вірні. Граб каже, що не лише в Европі, але й в Азиї, особливо на Сибіри нема мабуть кутика, де би не сьпівали українських пісень. Чи в Колимску, чи в Обдорску, в Карі, чи в Сахалині скрізь можна почути нашу пісню. Раз в азийскім містечку Асхабаді за Каспієм, де Граб ніколи й не сподївав ся почути рідне слово, на свою вдивовижу під вечір почув, як ціла касарня салдатів сьпівала українські пісні. В Іркутску, найкращім місті сибірскім, є товариство сьпіваків, котре сьміло можна назвати українським, бо сьпіваки сьпівають переважно наші пісні. Се товариство дає українські концерти, так що наші пісні поміж Іркутянами найбільше знані. Пішло се з того, що голова товариства, Сибіряк Концевич, був на Украіні і дуже собі сподобав наші пісні.

На Сибір заїздять також українські театри, або и таки місцеві аматори виставляють українські штуки. Бувало тако в Іркуцку і в инших містах сибірских. Н. пр. в іркутскій часописи в 30-ім числї сего року подана вість аж з далекого Владивостока, в котрій дослова сказано так: „Леґальне драматичне товариство наше примерло. Замість него склало ся товариство українське переважно з зелїзно-дорожників. Виставлена в сих днях на користь родинам моряків, що згибли на „Русалці“, песа „Назар Стодоля“ дала нечувані доходи — 700 рублїв. Готовить ся друга вистава на користь музея: підуть „Гайдамаки“. На Амурі, як відомо, почали в остатні роки класти сибірску зелїзницю; зростає наплив ріжних людий, отже й з нашої України. Таким способом поруч инших рухів проявив ся і рух україньский З того певно можна тїшити ся, та заразом і прикро знести, що у Владивостоку, военній пристани для сибірнйскої фльоти, (коло самої Кореї) можна виставляти українські штуки, а на самій Україні не можна.

чний спокій щезав з лиця Адольфа, у котрого почали шалїти страсти.

— Хтож тобі каже ті слова брати до себе? — говорив Сташко як доси дуже холодно. — Вільно тобі сказати іх менї, коли дозволю, щоби ти коли дістав Ганю за жінку.

З очий Адольфа посипались іскри, а з уст майже мимоволї видобулись ему слова, в котрих дзвенїв нескаваний триюмф: — А таки она мене любить; она і презес дали менї слово.

По блїдім лици Сташка пролетів перший раз горячий румянець, на хвилиночку спустив очи, але зараз ясним поглядом змірив Адольфа і промовив голосом холодним, але рішучим:

— Ти не сказав би сего, коли би знав, в яких відносинах жию з вуйком. Для пояснення скажу тобі, що не лиш одна кров пливе в наших жилах, але одна традиция, один погляд на жите лучить нас сильно. За молоду стратив я батька, а він менї его майже заступив.... Пересьвідченя і погляди мої складались на его засадах.... Знаю его на скрізь і він мене також; отже коли нинї говорю: забирай ся, щезай з їх очий, покинь свої наміри, то кажу тобі так в імени своїм, як і его, принявши, що і він пізнав твою минувшину!

— Він не знає моєї минувшини і не буде нїколи знати, коли ти еї не відкриєш.

Голос Адольфа тремтїв, чорні очи не могли знести прошибаючого погляду Сташка, бо неспокійно похилились до землї.

(Дальше буде).

Господарство, промисл і торговля.

Губленє миший.

(Конець).

Мимо волї приходить на гадку, що тому за причина, що миши появляють ся в так великім множестві, що аж чоловік не може від них обігнати ся? Передовсїм треба то звважити, що миши дуже сильно плодять ся. Вже в цьвітни можна в мишачій норі, яких 40 до 60 центиметрів під землею, в теплім гнїздочку з покусаної трави і стебел знайти 4 до 8 молоденьких мишенят, а в теплій порі року плодить самичка ще чотири або й шість разів. Здає ся також, що молоді миши з першого породу плодять вже в осени і длятого миши так страшно множать ся. Одна пара миший плодить що року що найменше яких 32 штук, котрі при догідних обставинах плодять ся дальше. Длятого бувають такі роки, в котрих єсть дуже богато миший. В 1822 р. було коло міста Цаберн в Німеччинї таке множество миший, що там до 14 днїв убито 1,570.000 штук, коло Нїдди убито около шість сот тисячів, а коло Пуцбах около триста тисячів. В 1856 р. наробили миши коло Ерфурта і Готи такої шкоди, що треба було переорати 120.000 моргів землї, а шкоду обчислено на звиш 30.000 талярів. На одній більшій посїлости коло Вроцлава зловлено до сїм недїль 200.000 штук миший і доставлено до фабрики, котра переробляла їх на штучний навіз і за кожду штуку платила по фениковн. Поодинокі „мишоловн“ доставляли тій фабриці що для пе 1400 до 1500 штук. В 1861 р. зловлено в Альсгайм в Гесиї 409.523 миший, а дїти заробляли собі тогди по 50 до 60 зр. Хлопці одного господаря заробили були тогди 142 зр. і він купив собі за ті гроші кусень поля, котре на вічні часи названо „мишачим полем“.

Часом появляють ся миши нараз в так великім числї, що мимо волї мусить ся припускати, що они звідкись завандрували. Так само щезають они часто майже від разу, як коли-би де запали ся в землю. В сїм случаю заходить на них пошесть і они гинуть в норах. Чоловік єсть супротив них безсильний і лиш то одно найбільше би помагало, коли-б дїйстно можна викликувати у миший пошесть, як то робить Лефлер. Всякі инші способи показують ся за слабі, хоч поки що треба й їх уживати. Найлїпшим із тих способів показав ся ще згаданий вже нами спосіб троєня миший вівсом з фабрики Васмута. Єсть то оцинханий, а відтак зварений овес затроєний сахиринострихнїною. Овес сей насипує ся в мишачі нори за помочию окремого до того приладу, подобаючого трохи на карабін. Єсть то довга бляшанна рурка, котра на однім кінци виходить в широку лїйку нїби як ложе у карабіна. Там, де кінчить ся та лїйка, а зачинаєсь рурка, єсть язичок зовсїм такий як в карабінї. До лїйки, котра замикає ся денцем, сипле ся овес. За кождий раз, коли потягнути за язичок, то з лїйки висиплесь крізь рурку трохи вівса на землю. З тим приладом іде ся отже на поле і в кожду нору підсипує ся трохи того вівся. Минувшого року роблено з вівсом Васмута проби коло міста Ґестемінде. Великі простори поля роздїлено тичками на загони по десять стіп широкі, на кождім загонї станув один робітник з приладом до підсипуваня і так до кількох годин підсипано всї нори на поли затроєним вівсом. В дві недїлї опісля показало ся, що на поли лежало множество неживих миший, а нових слїдів тих шкідників вже зовсїм не було видко.

З розказаних тут способів губленя миший виходить то одно, яко річ певна, що можна би якось і у нас ратувати ся від тих шкідників, але треба, щоби було комусь о те нодбати. Наші власти краєві чи державні повинні би о то постарати ся, щоби вироблювано якесь средство против миший, все одно чи прутневу юшку Лефлера, чи овес Васмута, або яке инше средство, та роздавано его безплатно громадам, а ті щоби були обовязані в певній порі громадно губити миши. Таким способом бодай в части забезпечено би наших господарів від великої шкоди. Самим відписуванєм податків не зарадить ся злому.

— Як робить ся добрий тік? На се питанє дістали ми від Вп. Підгірянина слїдуючу відповідь: Коли я був на Подїлю, то лучилась і менї потреба зладити тік; се ж робить ся ось як: Перекопує ся місце призначене в стодолї на тік, раз попри раз, зливає ся водою, відтак посипає ся всїлякими половами і убиває ся довбнями. Як би тік ще був за низкий, то навозить ся жовтої глини а поливши водою і посипавши половами убиває ся знову. (Дехто спрошує толоку і заводить танець в стодолї; охочі погулявши пару годин втолочать землю не зле — додає ще Вп. Підгірянин. Таке робленє тока — додамо від себе — єсть очевидно не господарне, бо при тім марнує ся: час і гроші, та й не обійде ся без піятики а тогди то що має ся змолотити на новім тоцї, повандрує до корішми, заким ще тік буде готовий. Та й сумніваємо ся, чи з під танцю вийде добрий тік. Розумні і оглядні господарі не повинні би уживати такого способу, якого нинї можуть уживати хиба зовсїм несьвічені народи). На Підгірю молотить ся в осени вискробавши де на подвірю травник, а що частїйше молотить ся в зимі на дворі, то поливають рівне місце водою, котра замерзнувши дає добрий тік. В стодолах перекопують землю так само і посипують половою а відтак убивають і поливають ще сировицею, як є подостатком, і замащують глиною. Сировиця причиняє ся дуже до того, що тік не торочить ся і все буває гладкий.

Чищенє політурованих меблїв. Купує ся 1 дека корїня алькани (єсть то та сама ростина, котру у нас називають вологлодка, котра цвите шафірово і належить до того самого рода, що незабудька і гавяз; алькана росте в полудневій Европі, а корінь еї дає червону краску) сипле ся его до нового поливаного горшка, дає ся на то 4 до 5 ложок льняного олїю і варить ся поволи на грани. Коли та мішанина вистигне, мастить ся нею пензлем меблї, а по 36 годинах втирає ся їх добре вовнявними платками.

Що робити, щоби корова при доєню не фицкала. Дуже часто буває, що корова при доєню фицкає і вивертає дійницю з молоком. Майже кожда ялївка по першім отеленю фицкає. В такім случаю підносить корові при доєню праву ногу. Практики кажуть, що найлїпше єсть перевязати таку корову, котра фицкає впоперек, грубим на палець шнуром, а она певно не буде фицкати. Можна спробовати.

Вікна облїплюють на зиму найлїпше ґіпсом, але що ґіпс змішаний з водою борзо твердне, то треба его лиш по трошки мішати в ложці і зараз облїплювати всї шпари. Найлїпше єсть наложити ґіпсу на футрину, а відтак примкнути вікно і злишний ґіпс стерти шматинкою.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 17 падолиста. Еп. Пузина іменований князем епіскопом в Кракові. Відзначеня з нагоди вистави одержали: президент Мохнацкий — ордер Франц Йосифа; Волод. Лозиньский ордер Леопольда; ґр. Лубеньский, Міколяш Гохберґер, Ґец і Зіґлер ордер зелїзної корони III. кляси; Альф. Зґурский одержав титул радника правительственного. Хрест ордера Франц Йосифа одержали: Фр. Сковрон, проф. Володимир Шухевич, І. Зелиньский, маляр А. Ґеримский, Фр. Вчеляк і Каз. Липиньский.

Петербург 17 падолиста. Похорон царя відбуде ся дня 19 с. м.

Рим 17 падолиста. В місцевостях Катанцаро, Месинї і Реджіо дало ся вчера почути сильне землетрясенє; слабше було в цїлій провінциї Катанія на Сицилії.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.